

Motion till riksdagen 2025/26:650

av **Lena Johansson (S)**

Nivåstrukturering av familjehem

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en utredning bör tillsättas för att analysera hur familjehemmens uppdrag har förändrats och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undersöka möjligheten att införa ett nivåsystem med olika typer av familjehem och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tydliggöra skyddsåtgärder för familjehem som riskerar att utsättas för hot och påverkan från kriminella nätverk, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Sverige ska vara ett land där varje barn får växa upp i trygghet och med framtidstro. När samhället träder in och placerar ett barn i ett familjehem är det ett yttersta uttryck för ansvar och omsorg. Men det är också ett uppdrag som förändrats över tid och som i dag ställer betydligt större krav än tidigare.

Fler barn och unga placeras i familjehem inte sällan på grund av en kombination av psykisk ohälsa, trauman, missbruk, hedersrelaterat våld eller kriminalitet. Detta påverkar både familjehemmet och den omgivande miljön. Många familjehem vittnar om att de uppdrag de får i dag är mer komplexa, och att de ibland är illa förberedda eller

saknar rätt stöd från samhället. I vissa fall har hot och våld förekommit mot familjehemsföräldrar och deras egna barn.

För familjehem som redan har egna barn uppstår en särskilt svår balansgång. Att ta emot ett barn med mycket omfattande behov kan i praktiken tränga undan både de egna barnens och det placerade barnets bästa. Det finns en risk att det i sin tur skapar nya trauman och ett brutet förtroende både hos barnen och hos familjehemmen.

Sverige saknar i dag ett tydligt nivåsystem för familjehem. Alla familjehem oavsett om de tar emot barn med mycket omfattande problematik eller barn i mer stabila behov omfattas i praktiken av samma stödstruktur. Det är inte rimligt. Andra välfärdsområden, som exempelvis skolan eller hälso- och sjukvården, har för länge sedan infört differentierade resurser utifrån behov. Det är dags att familjehemsverksamheten får ett liknande system.

En utredning bör tillsättas med uppdrag att:

- Analysera hur familjehemmens uppdrag förändrats över tid.
- Undersöka möjligheten att införa ett nivåsystem med olika typer av familjehem, där ersättning, stöd och handledning differentieras utifrån barnets behov.
- Tydliggöra skyddsåtgärder för familjehem som riskerar att utsättas för hot eller påverkan från kriminella nätverk.

Det handlar om att värna både barnen som placeras och de familjer som tar emot dem. Familjehemmen är en ovärderlig resurs i det sociala skyddsnätet. Då måste också staten och kommunerna ta ansvar för att uppdraget är hanterbart och tryggt för alla inblandade.

Lena Johansson (S)